

веб-сайт. – Центральний засвідчувальний орган. – Міністерство юстиції України. URL: <https://czo.gov.ua/news-details?id=244>

5. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/852-15>

6. Положення про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України: Постанова КМУ від 3 вересня 2014 р. № 411. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-2014-п>

7. Положення про порядок здійснення державного контролю за додержанням вимог законодавства у сфері електронного цифрового підпису: Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 24.07.2007 № 143. *Офіційний сайт ВРУ*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0914-07>

СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ КАТЕГОРІЇ «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН»

РОГАЧ Лариса Іванівна,
*аспірант кафедри
адміністративного, фінансового та
банківського права Міжрегіональної
Академії управління персоналом*

Адміністративно-правова охорона господарських відносин пов'язується з виникненням управлінських правовідносин, які пов'язані не з господарською діяльністю чи господарським забезпеченням, а виникають для створення умов здійснення вказаних видів діяльності, а також для уможливлення їх здійснення у разі виникнення конфліктів між суб'єктами господарських відносин. Їх обов'язковим учасником є суб'єкт, що здійснює адміністративно-правову охорону, який не є учасником господарських відносин (він є стороннім у цьому розумінні суб'єктом).

Специфіка суб'єкта адміністративно-правової охорони господарських відносин завжди полягає в тому, що 1) він наділений владними повноваженнями; 2) має можливість висувати обов'язкові для виконання керованим об'єктом вимоги в межах компетенції, яка закріплена за суб'єктом нормами законодавства України; 3) вимоги відносно керованого об'єкта є односторонні та імперативні; 4) суб'єкт наділено можливостями для реального забезпечення охорони господарських відносин, включаючи засоби примусу, можливість висування вимог до поведінки керованого об'єкта з боку суб'єкта охорони задля її моделювання у заздальгедь визначеному напрямку. При цьому, поряд з існуванням спільних рис суб'єктів адміністративно-правової охорони, індивідуалізовані форми і методи адміністративно-правової охорони господарських відносин відрізняються в рамках компетенції окремих з них повинні бути чітко регламентовані. Суб'єктами адміністративно-правової охорони господарських відносин є: 1) органи держави; 2) органи місцевого самоврядування, якщо наявні такі умови та підстави:

а) виникли господарські відносини; б) конкретного суб'єкта уповноважено державою на здійснення правової охорони господарських відносин; в) охорона здійснюється на основі норм адміністративного права у визначених формах, встановленому порядку з дотриманням встановленої процедури, з використанням способів, засобів та заходів охорони в межах повноважень суб'єкта охорони [1, с. 1060]. Всі суб'єкти адміністративно-правової охорони господарських відносин входять до правоохоронної системи України – сукупність органів держави та органів місцевого самоврядування, зв'язків між ними, що функціонують і взаємодіють у встановлених законодавством України межах і передбачені ним способи, засоби та заходи задля забезпечення правопорядку.

Об'єктом адміністративно-правової охорони господарських відносин завжди буде їх учасник, щодо якого здійснюється вплив з боку керуючого суб'єкта. Це може бути суб'єкт господарювання, чи інший учасник господарських відносин.

Методи адміністративно-правової охорони господарських відносин повинні бути чітко визначені для кожного окремого суб'єкту її здійснення. Вони являють собою сталі поєднання засобів, способів та заходів адміністративно-правової охорони. До числа засобів і заходів адміністративно-правової охорони відносяться у формі правотворчості відносяться уповноваження, дозвіл, заборона, зобов'язання (розпорядження), а також ряд методів правозабезпечення як то аналіз, обстеження, звірка тощо, заходи адміністративного попередження, адміністративного припинення та адміністративні стягнення. Три останні використовуються для забезпечення адміністративно-правової охорони (заходи адміністративного попередження, адміністративного припинення та адміністративні стягнення), і лише два останні – для забезпечення адміністративно-правового захисту (заходи адміністративного припинення та адміністративні стягнення).

У механізмі охорони господарських відносин адміністративно-правові норми належать до числа засобів правової охорони. У широкому розумінні правова охорона господарських відносин – це позитивний статичний стан права, спрямований на попередження правопорушень, усунення перешкод реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права, та динамічний стан права, спрямований на захист прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права у разі порушення, невизнання чи оспорування з можливістю застосування заходів примусу та притягнення винних до юридичної відповідальності. Поняття правової охорони у вузькому розумінні збігається з поняттям правового захисту і пов'язується з порушенням, невизнанням чи оспоруванням прав, свобод чи законних інтересів, можливістю застосування заходів примусу та притягнення винних до юридичної відповідальності [2, с. 76].

Правова охорона господарських відносин включає норми різних галузей права. Норми адміністративного права мають для здійснення охорони господарських відносин провідне значення, адже вони регламентують діяльність суб'єктів правової охорони, умови та підстави її здійснення, процедурні питання, встановлюють склади певних порушень, позначають дії чи бездіяльність протиправними, передбачають певні покарання за проступки. Зростанню ролі адміністративно-правових норм в охороні господарських відносин сприяє ряд їх особливостей, що відрізняють норми адміністративного права від норм інших галузей: 1) визначення меж і способів діяльності суб'єктів владних повноважень, 2) переважна імперативність приписів, 3) можливість прямого застосування санкцій адміністративно-правових норм у позасудовому порядку за адміністративні проступки у сфері господарювання, 4) створення норм під час здійснення охорони господарських відносин.

Список використаних джерел:

2. Шопіна І.М. Щодо концептуальних підходів до визначення поняття правового регулювання. *Форум права*. 2011. №2. С. 1055—1061.
3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення / Р.А. Калюжний, М.І. Іншин, І.М. Шопіна. Київ, 2008. 781 с.

РОЛЬ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ В РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ ОСОБИ

ТКАЧУК Наталія Іванівна,
к.ю.н., головний спеціаліст
Департаменту інформаційно-
аналітичного забезпечення СБ України

Особливістю застосування юридичних гарантій є гарантування прав і свобод людини й громадянина в їхній рівності, взаємозв'язку, та єдності із обов'язками, без чого неможлива справжня свобода індивіда в демократичному суспільстві, де використання особою прав і свобод не повинне завдавати шкоди правам інших осіб. Слід також розуміти, що реалізація юридичних гарантій не є самоцілью – головним є досягнення соціального ефекту від використання особою своїх прав та свобод, задоволення нею своїх життєвих потреб.

Серед юридичних гарантій особливе місце займають міжнародно-правові й конституційно-правові гарантії, тому що основні права й свободи закріплені в міжнародно-правових і конституційно-правових нормах, що гарантують систему прав та свобод людини й громадянина, визначають найбільш загальні установки спрямування для свободи особи. Так само, як міжнародне право й конституційне право обіймають чільне місце в системі національного права, так і міжнародно-правові й конституційно-правові гарантії відіграють провідну роль у всій системі юридичних гарантій [1, с. 209]. При цьому міжнародно-правові гарантії реалізації інформаційних прав та свобод людини і громадянина становлять систему правових норм та принципів, організаційних засобів і способів, умов та вимог, за допомогою яких забезпечується реалізація можливостей особи щодо пошуку, збирання, отримання, передачі, виробництва та поширення інформації, а також інших прав і свобод інформаційного характеру. Міжнародно-правові гарантії реалізації інформаційних прав та свобод людини і громадянина, у свою чергу, втілюються у конституційно-правових гарантіях. Ефективність останніх залежить передусім від таких чинників, як: наявність Основного Закону, дію якого не може бути припинено довільно; визнання державної влади похідною від влади народу і Конституції; закріплення на конституційному рівні основних прав і свобод людини та громадянина та засобів і умов їх здійснення; наявність незалежної судової влади; можливість захисту своїх прав шляхом звернення до омбудсмена та у міжнародних правозахисних організаціях [2, с. 223].